

صوبائي اسيمبلي سنڌ

نوٽيفڪيشن

ڪراچي ۱۱ نومبر ۲۰۱۴

زخمي ماڻهن (جي طبي امداد وارو) سنڌ بل ۲۰۱۴، جيڪو صوبائي اسيمبلي سنڌ طرفان ۲۴ آڪٽوبر ۲۰۱۴ تي پاس ڪيو ويو ۽ گورنر سنڌ ۷ نومبر ۲۰۱۴ تي منظوري ڏني، جنهن کي صوبائي اسيمبلي سنڌ جي قانون سازي ايڪٽ طور شايع ڪيو وڃي ٿو۔

زخمي ماڻهن (جي طبي امداد وارو) سنڌ ايڪٽ، مجريه ۲۰۱۴

سنڌ ايڪٽ نمبر XX مجريه ۲۰۱۴

ايڪٽ جنهن ذريعي زخمي ماڻهن جي طبي امداد ۽ دوا درمل جي گنجائش رکي ويندي.

تمهيد (Preamble)

جيئن ته اها تقاضا آهي ته زخمي ماڻهن جي طبي امداد ۽ دوا درمل جي گنجائش ڪڍي وڃي ته جيئن سندن حياتيون بچائي سگهجن ۽ هنگامي حالتن ۾ سندن صحت بچائي وڃي ۽ ان سان لاڳاپيل ڳالهين جو خيال رکيو وڃي.

مختصر عنوان ۽

ان ڪري هن طرح ايڪٽ جوڙيو پيو وڃي.

شروعات

1. (1) هن ايڪٽ کي زخمي ماڻهن (جي طبي امداد وارو) سنڌ

Short Title and

ايڪٽ ۲۰۱۴ (The Sindh Injured Persons)

Commencement.

((Medical Aid Act) Act, 2014) چيو ويندو.

(2) هي ايڪٽ پوري صوبي ۾ نافذ العمل هوندو.

(3) هي ايڪٽ في الفور نافذ ٿيندو.

وصفون
Definitions

2. هن ايڪت جي تناظر ۽ نفس مضمون جي منحرف نه هجي ته پوءِ ڪن لفظن ۽ اصطلاحن جو مطلب هن ريت هوندو.

(الف) ڊاڪٽر (Doctor) جو مطلب آهي اهو دوا درمل ڪندڙ ماڻهو، جيڪو پاڪستان ميڊيڪل اينڊ ڊينٽل ڪائونسل آرڊيننس، 1962 (XXXII of 1962) مطابق رجسٽرڊ ٿيل هجي.

(ب) ”گورنمينٽ“ (Government) جو مطلب آهي ته سنڌ سرڪار.

(ت) ”اسپتال“ (Hospital) جو مطلب آهي اها اسپتال جنهن کي ايڪت جي دفعو 7 پٽاندر پڌرو ڪيو ويو هجي.

(ث) ”زخمي ماڻهو“ (Injured Person) جو مطلب آهي اهو زخمي ماڻهو جيڪو ٽريفڪ حادثي، حملي يا ٻئي سبب ڪري زخمي ٿيو هجي ۽ هن کي ترت علاج جي ضرورت هجي.

3. جڏهن ڪو زخمي ماڻهو اسپتال آندو وڃي ٿو ته هن کي وقت وڃائڻ کانسواءِ طبي امداد ڏني ويندي ۽ ان لاءِ طبي قانوني رسمون (medical-legal formalities) کي اوليت نه ڏبي.

زخمي ماڻهن کي اوليت جي بنياد تي پيش اچڻ.
Injured persons to be treated on priority basis

4. اسپتال جي انچارج جي تحريري اجازت نامي کانسواءِ ڪو به پوليس جو ماڻهو يا آفيسر اسپتال اندر دوا درمل وٺندڙ زخميءَ کي دوا ڪرائڻ کان روڪي نه ٿو سگهي يا ان ۾ مداخلت ڪري نه ٿو سگهي.

پوليس جي عدم مداخلت
Non-Interference by the Police

پوليس کي اهڙي اجازت نه ڏني ويندي، بشرطيڪ اها جاچ پڙتال جي حوالي سان تمام ضروري هجي ۽ اها جاچ پڙتال به اسپتال ۾ ڪئي ويندي، جيستائين مريض علاج هيٺ آهي.

ڪجهه ڪيسن ۾ مائٽن جو رضامنڊو وٺڻ ضروري نه هوندو.
Consent of relatives not required in certain cases.

5. انهيءَ صورت ۾ جڏهن زخميءَ کي هنگامي علاج يا جراحيءَ جي ضرورت آهي ته ڊاڪٽر اهڙي دوا يا آپريشن ڪرڻ لاءِ زخمي جي مائٽن جي اجازت جو انتظار نه ڪندو. پر جيڪڏهن زخميءَ جا مائٽ موجود آهن ته پوءِ اها ڳالهه اوليت ڏيڻ جهڙي هوندي ته انهن مائٽن کان اجازت ورتي وڃي.

زخميءَ کي ٻي اسپتال منتقل ڪرڻ
Shifting of an injured to another hospital

6. (1) زخميءَ کي ڪنهن ٻي اسپتال منتقل ڪري نه ٿو سگهجي، بشرطيڪ هو پاڻ ڀرو نه ٿيو آهي يا جنهن اسپتال ۾ داخل آهي، اتي سندس گهربل علاج بهتر نموني سان ٿي نه ٿو سگهي. واسطيدار ڊاڪٽر کي زخميءَ جي طبي صورتحال بابت ڪاغذ پٽ ٺاهي انهيءَ ڊاڪٽر کي ڏيڻا پوندا، جنهن وٽان زخمي علاج ڪرڻ گهري ٿو.

(2) ذيلي دفعو (1) جي روشنيءَ ۾ زخميءَ بابت جيڪو طبي رڪارڊ تيار ڪيو ويندو، اهو ٻنهي اسپتالن ۾ موجود هوندو ۽ ٻنهي اسپتالن جا انچارج انهيءَ ڳالهه جا ذميوار هوندا ته اهو رڪارڊ سلامتيءَ سان محفوظ ڪيو ويو آهي ۽ ان ۾ ڪا هيراڦيري نه ٿيندي.

اهو خيال رکيو ويندو ته زخمي ٻي اسپتال ڏانهن تيستائين منتقل نه ڪيو ويندو، جيستائين ڊاڪٽر هن سان ٻي اسپتال پهچڻ تائين گڏ نه هوندو.

اسپتال جو اعلان ڪيو ويندو
Hospital to be notified

7. سنڌ سرڪار پنهنجي آفيشل گزيت ۾ پنهنجي پڌرنامي (Notification) ذريعي انهن اسپتالن جي نشاندهي ڪندي جن ۾ داخل ٿيندڙ مريضن لاءِ بسترا ۽ سهولتون موجود هونديون ۽ جن ۾ هنگامي طور تي زخمين جو علاج ٿي سگهندو.

جيڪڏهن انهن حدن ۾ ڪا اهڙي اسپتال نه هوندي ته سرڪاري يا مقامي حڪومت طرفان قائم ڪيل اتي جو “بهرائي وارو صحت

مرکز ” (Ruler health center) جنهن ۾ گهريل سهولتون هونديون، ان کي سرڪاري پڌرائي ذريعي زخميءَ جي علاج جون هنڌ ڄاڻائي هن ايڪٽ جون تقاضائون پوريون ڪيون وينديون.

زخمي ماڻهوءَ کي ٿاڻي تي نه وٺي وڃيو
Injured person not to be taken to a Police Station.

8. (1) طبي امداد ۽ دوا درمل کانسواءِ ڪو به زخمي ماڻهو ڪنهن به صورت ۾ ٿاڻي تي نه وٺي وڃي سگهيو.
(2) پوليس آفيسر انهيءَ ڳالهه جو پابند هوندو ته زخميءَ کي هن ايڪٽ جي روشنيءَ ۾ اسپتال مان علاج مليو آهي ۽ ڪنهن طبي قانوني ڪارروائي (Medical-legal Procedure) ٿيڻ کان اڳ پوليس آفيسر ڪنهن به صورت ۾ ڊاڪٽر تي اثر انداز نه ٿيندو ته هو زخميءَ جي زخم بابت ڪا پنهنجي راءِ ڏئي.

زخمي ماڻهوءَ کي اسپتال آڻيندڙ کي حراسان نه ڪيو ويندو
Person bringing the injured person to hospital not be harassed

9. اهو ماڻهو جيڪو انساني همدرديءَ جي بنياد تي ڪنهن زخميءَ کي اسپتال آڻي ٿو، خاص طور تي ٽريفڪ حادثي وارن ڪيسن ۾، هن کي حراسان نه ڪيو ويندو پر ان جو جائز احترام ڪيو ويندو ۽ زخميءَ جي مدد ڪرڻ تي سندس مڃتا ڪئي ويندي. هو پنهنجي نالي، ايڊريس ۽ ٽيليفون نمبر لکرائڻ کانپوءِ هليو ويندو، ۽ تن ڏينهن اندر پنهنجي شناختي ڪارڊ جي ڪاپي فراهم ڪري ويندو، جيڪڏهن اها ان وقت هن سان گڏ نه آهي. هو اسپتال جي انچارج کي مطمئن ڪرڻ لاءِ ڪا ٻي ثابتي به ڏئي سگهي ٿي.

ڪنهن زخميءَ کي اسپتال آڻڻ تي ڪنهن قاعدي قانون هيٺ ڪا پابندي ڪانهي ۽ نه وري زخمي آڻيندڙ کان ڪا اهڙي پڇا ڪري سگهجي ٿي.

جاڳرتا جي تحريڪ
Awareness campaign

10. طبي - قانوني ڪارروائي (Medical-legal Procedure) بابت عوام، معالجن ۽ پوليس کي ڄاڻ ڏيڻ لاءِ لڳاتار بيداريءَ جي تحريڪ Awareness campaign هلائي ويندي. اهڙا ۽ ان قسم جا پيغام ريڊيو، ٽي وي ۽ اخبارن ۾ به هلايا ويندا.

ڏنڊ
Penalty

11. جيڪو به هن ايڪٽ يا هن ڪانپوءِ ٺهندڙ قانون ۾ رکيل گنجائش جي مخالفت ڪندو يا ڀڃڪڙي ڪندو. ان کي جيل جي سزا ملندي، جيڪا ٽن سالن تائين وڌائي سگهجي ٿي، يا هن تي ڏنڊ به مڙهي سگهجي ٿو جيڪو ويهه هزار روپين کان گهٽ نه هوندو، يا ٻئي ڏنڊ ۽ سزا پڻ ڏني سگهجن ٿيون، يا اڃا ڪا ٻي سزا جيڪا ڪنهن ٻي نافذ ٿيل قانون هيٺ ٿي سگهي ٿي.

هن صورت ۾ جڏهن ڪنهن تي ڏنڊ وڌو ويندو ته ان مان اڌ رقم ازالو طور زخميءَ يا ان جي وارثن کي ڏني ويندي.

ڪورٽ، پاڪستان ميڊيڪل اينڊ ڊينٽل ڪائونسل آرڊيننس نمبر XXXII مجريه 1962 هيٺ قائم ڪيل پاڪستان ميڊيڪل اينڊ ڊينٽل ڪائونسل کي حڪم ڏئي سگهي ٿي ته اهڙي ڊاڪٽر جي رجسٽريشن ختم (Cancel) ڪري ڇڏي، جنهن کي ڪورٽ ڏوهي قرار ڏنو آهي.

ڪيسن بابت عدالتي اختيار.
Cognizance of cases

12. (1) ڪا به ڪورٽ هن ايڪٽ هيٺ ڪنهن ڏوهه تي ان وقت تائين عدالتي ڪارروائي ڪري نه ٿي سگهجي، جيستائين وٽس ڪا لکت ۾ اهڙي درخواست نه ٿي پهچي، جيڪا ڪنهن ذميوار عملدار سرڪار طرفان پيش نه ڪئي وئي هجي.

(2) حڪومت هن ايڪٽ جي ذيلي دفعه (1) هيٺ اهڙن بااختيار

عملدارن کي، هن ايڪٽ جي لاڳو ٿيڻ کانپوءِ تينهن ڏينهن اندر ظاهر (notify) ڪندي.

هدايتون
Instructions

13. سرڪار، هن ايڪٽ جي مقصدن حاصل ڪرڻ لاءِ وقت به وقت هدايتون ڏيندي ۽ ڪوتاهي ڪندڙ ڊاڪٽر يا پوليس عملدار خلاف انهن هدايتن جي برخلاف وڃڻ تي انتقامي قدم کنيو ويندو، ان کانسواءِ هن ايڪٽ جي دفعي 13 هيٺ هنن کي سزا ڏني ويندي.

قاعدن ٺاهڻ جو اختيار
Power to make rules

14. هن ايڪٽ جي مقصدن حاصل ڪرڻ لاءِ حڪومت قاعدا جوڙي سگهي ٿي.

بحکم

اسپيڪر

صوبائي اسيمبلي سنڌ -

جي - ايم - عمر فاروق

سيڪريٽري

صوبائي اسيمبلي سنڌ

نوٽ:- ايڪٽ جو مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ آهي جيڪو ڪورٽ ۾ استعمال نٿو ڪري سگهجي.